

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва
Кафедра дошкільної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературознавча пропедевтика

Освітня програма «Дошкільна та початкова освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

Черкаси 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до курсу.
3. Мета та цілі курсу.
4. Результати навчання (компетентності).
5. Організація навчання курсу.
6. Система оцінювання курсу.
7. Політика курсу.
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Літературознавча пропедевтика
Викладач(-і)	Нікітська Юлія Мирославівна
Контактний телефон викладача	0634532876
E-mail викладача	nikitska.y@outlook.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота, контрольна робота, залік
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://doshkilly.at.ua/
Консультації	Консультації проводяться щосередини з 10.00 до 11.00 в ауд. 259. Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням Viber (+380634532876)
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Літературознавча пропедевтика» спрямована на оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними вміннями й навичками щодо організації і провадження освітнього процесу в межах уроків читання. Вивчення дисципліни сприяє формуванню знань, вмінь і навичок, необхідних для практичного ознайомлення з ключовими літературознавчими поняттями та основами літературознавчого аналізу, що сприятиме підвищенню ефективності освітнього процесу та рівня підготовки молодших школярів до уроків літератури.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Метою вивчення курсу є формування у майбутніх фахівців стійкої системи теоретичних знань та практичних вмінь і навичок, спрямованих на підвищення ефективності освітнього процесу на уроках читання; надання необхідного обсягу фундаментальних і практичних знань у літературознавчій галузі та практичних навичок здійснення літературознавчого аналізу.</i></p> <p><i>Цілі курсу передбачають формування у здобувачів вищої освіти високого рівня розвитку предметних компетентностей, необхідних для подальшого професійного вдосконалення. Зокрема, оволодіння ключовими літературознавчими поняттями, шляхами застосування їх у процесі інтерпретації та аналізу художніх творів, навичками аналізу літературних текстів, фактів, явищ у контексті літературного процесу, навичками виявлення специфіки літературних шкіл, напрямів; формування теоретико-літературних знань і вмінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, характеризувати персонажів за їхніми вчинками та висловлювати своє ставлення до них.</i></p>	

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-4. Здатність генерувати нові ідеї.

КЗ-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

КЗ-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові компетентності:

КС-8. Здатність до взаємодії з батьківською спільнотою, налагодження соціально-педагогічного патронажу, пропагування педагогічних знань серед широких верств населення.

КС-15. Здатність до професійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання:

1. Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби дошкільної та початкової освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; види і зміст контролю за його перебігом.

2. Володіти знаннями про організацію наукової, методичної та навчальної діяльності викладача вищої школи, вихователя закладу дошкільної освіти та вчителя початкової школи; уміннями організовувати самостійну та науково-пошукову роботу студентів, навчально-пізнавальну та виховну діяльність дітей дошкільного та молодшого шкільного віку та студентів закладів вищої освіти.

3. Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик педагогічних дисциплін; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу у вищій школі та в ЗДО; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес.

4. Знати зміст нормативних документів щодо визначення порядку здійснення інноваційної освітньої діяльності, створення експериментальних навчальних закладів та майданчиків. Називати ознаки передового педагогічного досвіду, етапи і процедуру його вивчення, узагальнення і поширення.

5. Уміти визначити напрямок своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності.

6. Володіти вміннями стратегічного і оперативного планування. Розробляти різні види планів: перспективний, річний, календарний, план окремого заходу.

7. Координувати організацію освітнього процесу в закладах освіти (ЗДО, ЗНЗ, ЗВО), створювати умови для розвитку, навчання і виховання дітей.

8. Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; володіти знаннями про способи професійного самовдосконалення; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі, в собі; володіти навичками самоудосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності.

9. Вміти ефективно взаємодіяти з органами управління і самоврядування; налагоджувати професійну комунікацію із загальноосвітніми навчальними закладами, забезпечуючи наступність і перспективність освіти.

5. Організація навчання курсу.

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16

самостійна робота		60			
Загальна кількість годин					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
другий	Дошкільна освіта	1		Цикл професійної підготовки / Дисципліни за вибором студента	
<i>Тема, план</i>	<i>Форма заняття</i>	<i>Література</i>	<i>Завдання, год</i>	<i>Вага оцінки</i>	<i>Термін виконання</i>
Змістовий модуль 1					
Державні вимоги щодо навчальних досягнень учнів з курсу літературознавча пропедевтика у початковій школі					
Тема 1. Тема та ідея твору, сюжет і композиція. Герой, літературний персонаж, автор твору Вступ. Формування умінь визначати тему творів різних жанрів. Формування умінь визначати ідею художнього твору. Розвиток умінь визначати сюжет і композицію художнього твору, розрізняти такі поняття «літературний персонаж, герой, автор твору».	Лекція (1,2), практичне заняття (1,2)	Основна: 1,4,7,9 Додаткова: 1,4	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,2	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2					
Методика формування умінь визначати жанрові особливості та зображувальні можливості художнього твору					

<p>Тема 2. Методика вивчення жанрових особливостей твору Методика вивчення жанрових особливостей оповідання, казки, легенди. Методика вивчення жанрових особливостей вірша, байки, прислів'я і приказки.</p>	<p>Лекція (3,4), практичне заняття (3,4)</p>	<p>Основна: 2,5,11,15 Додаткова: 1,2</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>0,2</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 3. Мова художнього твору Мова твору. Засоби художньої виразності. Формування умінь виразно передавати засоби художньої виразності твору. Формування умінь розрізняти художні засоби літературного твору: епітети, метафори, синоніми, антоніми, поетичні тропи, одухотворення. Розвиток творчої діяльності учнів на основі прочитаного.</p>	<p>Лекція (5,6,7), практичне заняття (5-8)</p>	<p>Основна: 3,6,8,10,12,13 Додаткова: 2-4</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>0,4</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>На практичних заняттях (сумарно) студент може максимально набрати 100 балів, включаючи результати самостійної роботи.</p>				
<p>Вимоги до письмової (контрольної чи екзаменаційної) роботи</p>	<p>Контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі, повинна містити конкретні і чіткі шляхи розв'язання поставлених завдань.</p>				
<p>Практичні заняття</p>	<p>Максимальна оцінка – 100 балів</p>				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання 60 % завдань</p>				

7. Політика курсу

1. Інформація щодо результатів виконання індивідуальних і групових завдань, презентації результатів самостійної роботи, загальної оцінки змістового модуля надається кожному студенту як індивідуально, так і для всієї групи загалом. Неприпустимими є плагіат та списування під час виконання письмових робіт.
2. Інформація щодо оцінки виконання індивідуального завдання надається студентові після представлення (у т.ч. публічного) результатів виконання роботи. Результати самостійної роботи студентів перевіряються на 3 та 7 тижнях навчання. Сумативна оцінка за кожним змістовим модулем в цілому надається студентам на 5 та 9 тижнях навчання. Результати виконання студентом індивідуального творчого завдання надаються згідно з розкладом практичних занять.
3. Присутність студентів на практичних заняттях, контрольній роботі та заліку є обов'язковою. Лекційні курси, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційної освіти (за поданим вище посиланням). Якщо студент пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, які були предметом оцінювання.
4. Якщо студент не отримав сумативну оцінку за результатами виконання практичних завдань (на практичних заняттях), а також не виконав завдань для самостійної роботи, то він не допускається до здачі заліку.
5. Контактні дані для онлайн допомоги та консультування: nikitska.y@outlook.com
Викладач: викладач Нікітська Ю. М.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Волошина Г. П. Особливості уроків читання та літературознавча пропедевтика у початковій школі. Умань. ПП. Жовтий, 2011, 120 с.
2. Волошина Г. П. «Літературознавча пропедевтика» у підготовці вчителя сучасної початкової школи» Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. №14. 2012. С. 38.
3. Воронова Г. О. Формування творчої особистості засобами слова // Початкове навчання та виховання. 2016. № 31. С. 7-10.
4. Гордіюк Н. Особливості сприймання художніх текстів молодшими школярами // Мандрівець. 2010. № 3-4. С. 75-78.
5. Жиганова О. Навчання правильного, свідомого, виразного читання // Початкова освіта. 2014. № 4. С. 7-9.
6. Іванова Л. І. Ігрова діяльність молодших школярів як засіб формування літературних понять на уроці читання // Українська мова і література в школі. 2013. №4. С. 31-34.
7. Іванова Л. І., Петух О. Літературознавча робота у 1-4 класах // Початкова освіта. 2016. № 8. С. 13-16.
8. Іванова Л. І. Літературознавча пропедевтика в початковій школі // Початкова освіта. 2016. №8. С. 3. Методичний poradnik. Вип.2.
9. Коба В. І. Розвиток навичок читання, уміння працювати з книгою як засіб розумового виховання учнів // Початкове навчання та виховання. 2015. № 29-30. С. 3-14.
10. Мартиненко В. Робота з дитячою книжкою // Початкова школа. 2011. №6. С. 42-57.
11. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах. Київ: Освіта, 2007. 250 с.
12. Савченко О. Я. Підготовка учнів до сприймання нових художніх творів на уроках українського читання // Початкова школа. 1990. № 3. С. 12-17.
13. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. Київ: Магістр.-S, 1997. 256 с.
14. Явоненко М. Розвиток уяви та літературних здібностей молодших школярів // Початкова школа. 2013. № 3. С. 14-18.

Додаткова:

1. Жиганова О. Навчання правильного, свідомого, виразного читання // Початкова освіта. 2004. № 4. С. 7-9.
2. Методика викладання української мови в початкових класах / За ред. С.І. Дорошенка. Київ: Вища школа, 2002. 398 с.
3. Павлів В. Загублений світ дитячої казки // Політика і культура. 2000. №1. С. 46-47.
4. Почупайло О. Програма формування читацьких умінь у школярів // Початкова школа. 2007. № 10. С. 29-38.

**Старший викладач кафедри дошкільної освіти,
кандидат педагогічних наук**

Ю. М. Нікітська